

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDS DIREKTIV 2002/12/EF

2004/EØS/29/20

av 5. mars 2002

om endring av rådsdirektiv 79/267/EØF med hensyn til solvensmarginkrav for livsforsikringsforetak(*)

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 47 nr. 2 og artikkel 55,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I handlingsplanen for finansielle tjenester, som ble godkjent av Det europeiske råd i Köln 3. og 4. juni 1999 og i Lisboa 23. og 24. mars 2000, erkjennes betydningen av forsikringsforetakenes solvensmargin til vern av forsikringstakere i det felles marked, som sikrer at det stilles tilstrekkelige krav til forsikringsforetakenes kapital i forhold til risikoenes art,
- 2) I første rådsdirektiv 79/267/EØF av 5. mars 1979 om samordning av lover og forskrifter om adgang til å starte og utøve virksomhet innen direkte livsforsikring⁽⁴⁾ kreves det at forsikringsforetak skal ha solvensmarginer.
- 3) Kravet om at forsikringsforetakene i tillegg til forsikringstekniske avsetninger som er tilstrekkelige til å oppfylle inngåtte forpliktelser, skal ha en solvensmargin for å kunne imøtegå svingninger i virksomheten, er en viktig del av tilsynssystemet til vern av forsikrede personer og forsikringstakere.
- 4) De eksisterende regler for solvensmargin som ble innført ved direktiv 79/267/EØF, er ikke i vesentlig grad blitt endret i senere fellesskapsregler, og i rådsdirektiv 92/96/EØF av 10. november 1992 om samordning av lover og forskrifter om direkte livsforsikring (tredje livsforsikringsdirektiv)⁽⁵⁾ ble Kommisjonen pålagt å framlegge en rapport for forsikringskomiteen nedsatt ved rådsdirektiv 91/675/EØF⁽⁶⁾ om behovet for ytterligere harmonisering av solvensmarginen.
- 5) Kommisjonen har utarbeidet nevnte rapport på bakgrunn av anbefalingene i rapporten om forsikringsforetakenes solvens, som ble utarbeidet ved konferansen av forsikrings-tilsynsmyndighetene i Den europeiske union.
- 6) Det nåværende systemets enkle og robuste struktur har ifølge rapporten virket tilfredsstillende og bygger på fornuftige prinsipper med en stor grad av klarhet og åpenhet, men i visse tilfeller er det påvist svakheter.
- 7) Det er nødvendig å øke det eksisterende minstegarantifondet, særlig på grunn av stigningen i forsikringskrav og driftskostnader som følge av inflasjon etter at kravet først ble innført.
- 8) For å bedre solvensmarginens kvalitet bør muligheten til å medregne framtidig inntjening i den faktiske solvensmargin begrenses og underlegges visse vilkår og uansett opphøre etter 2009.
- 9) For å unngå større og brå økninger i minstegarantifondet i framtiden, bør det innføres en ordning som innebærer at økningen skjer i takt med den europeiske konsumprisindeks.
- 10) I særlige tilfeller der forsikringstakernes rettigheter er truet, bør vedkommende myndigheter ha fullmakt til å gripe inn på et tilstrekkelig tidlig stadium, men ved utøvelsen av denne myndighet bør vedkommende myndigheter underrette forsikringsforetakene om årsakene til slike tilsynstiltak, i samsvar med prinsipper om forsvarlig forvaltning og rimelig behandling. Så lenge en slik situasjon foreligger bør vedkommende myndigheter ikke kunne bekrefte at forsikringsforetaket har en tilstrekkelig solvensmargin.
- 11) På bakgrunn av markedsutviklingen med hensyn til direkte forsikringsgiveres kjøp av gjenforsikringsdekning, bør vedkommende myndigheter ha fullmakt til under visse omstendigheter å minske reduksjonen av solvensmarginkravet.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 77 av 20.3.2002, s. 11, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 165/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 18.

(¹) EFT C 96 E av 27.3.2001, s. 123.

(²) EFT C 193 av 10.7.2001, s. 21.

(³) Europaparlamentsuttalelse av 4. juli 2001 (ennå ikke offentliggjort i EFT) og rådsbeslutning av 14. februar 2002.

(⁴) EFT L 63 av 13.3.1979, s. 1. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 95/26/EF (EFT L 168 av 18.7.1995, s. 7).

(⁵) EFT L 360 av 9.12.1992, s. 1. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/64/EF (EFT L 290 av 17.11.2000, s. 27).

(⁶) EFT L 374 av 31.12.1991, s. 32.

12) I dette direktiv bør det fastsettes minstestandarder for solvensmarginkrav, og hjemstatene bør kunne fastsette strengere regler for forsikringsforetak som er godkjent av deres egne vedkommende myndigheter.

13) Direktiv 79/267/EØF bør derfor endres —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

Endringer i direktiv 79/267/EØF

I direktiv 79/267/EØF gjøres følgende endringer:

1. I artikkel 3 skal nr. 2 lyde:

«2. gjensidige forsikringsselskaper der

- vedtektene inneholder bestemmelser om adgang til å innkreve tilleggsbidrag eller å redusere ytelsene eller be om bistand fra andre personer som har forpliktet seg til å yte bistand, og
- det årlige premiebeløpet som innbetales i forbindelse med den virksomhet som omfattes av dette direktiv, ikke overstiger 5 millioner euro i tre på hverandre følgende år. Dersom dette beløpet overstiges i tre på hverandre følgende år, skal dette direktiv komme til anvendelse med virkning fra det fjerde året.

Bestemmelsene i denne artikkel skal likevel ikke hindre et gjensidig forsikringsforetak i å søke om tillatelse eller å beholde en tillatelse i henhold til dette direktiv.»

2. Artikkel 18, 19 og 20 skal lyde:

«Artikkel 18

1. Hver medlemsstat skal pålegge alle forsikringsforetak med hovedkontor på dens territorium til enhver tid å ha til rådighet en tilstrekkelig faktisk solvensmargin for sin samlede virksomhet, som minst tilsvarer kravene i dette direktiv.

2. Den faktiske solvensmargin skal bestå av foretakets formue, fri for alle påregnelige forpliktelser, og med fradrag for eventuelle immaterielle verdier, herunder

a) innbetalt aksjekapital eller, dersom det dreier seg om et gjensidig forsikringsforetak, det faktiske garantifond med tillegg av medlemmenes kontoer som skal oppfylle følgende kriterier:

- i) i vedtektene skal det fastsettes at utbetalinger fra disse kontoene til medlemmene kan skje bare dersom det ikke medfører at den faktiske solvensmargin faller under det nivå som kreves eller, etter foretakets oppløsning, dersom foretakets øvrige gjeld er betalt,
- ii) når det gjelder utbetalinger nevnt i nr. i) som skjer av andre grunner enn individuelt opphør av medlemskap, skal det fastsettes i vedtektene at vedkommende myndigheter underrettes om dette

minst en måned på forhånd og at de innenfor denne frist kan forby utbetalingen,

iii) de relevante bestemmelser i vedtektene kan bare endres etter at vedkommende myndigheter har erklært at de ikke har innvendinger mot endringen, med forbehold for de kriterier som er nevnt i nr. i) og ii),

b) lovfestede og frie avsetninger som ikke tilsvarer inngåtte forpliktelser,

c) overført overskudd eller tap etter fradrag for det utbytte som skal utbetales,

d) i den grad det er tillatt etter nasjonal lovgivning, bonusfond oppført i balansen, når de kan brukes til å dekke eventuelle tap, og når de ikke er gjort tilgjengelige for fordeling til forsikringstakere.

Den faktiske solvensmargin skal reduseres med beløpet av de egne aksjer som forsikringsforetaket innehar direkte.

3. Den faktiske solvensmargin kan også bestå av:

a) kumulative preferanseaksjer og ansvarlig lånekapital inntil et beløp som svarer til 50 % av det laveste av beløpene for den faktiske solvensmargin og solvensmarginkravet, hvorav høyst 25 % omfatter ansvarlig lånekapital med fast løpetid eller kumulative preferanseaksjer med fast løpetid, forutsatt at det dersom forsikringsforetaket går konkurs eller avvikes, eksisterer bindende avtaler om at ansvarlig lånekapital eller preferanseaksjer skal etterstilles alle andre kreditorers fordringer og først tilbakebetales når all annen utestående gjeld er betalt.

For ansvarlig lånekapital skal også følgende vilkår oppfylles:

i) det skal bare tas hensyn til faktisk innbetalte midler,

ii) for lån med fast løpetid skal den opprinnelige løpetid være på minst fem år. Minst ett år før forfallsdato skal forsikringsforetaket framlegge for vedkommende myndigheter for godkjenning en plan som viser hvordan den faktiske solvensmargin vil bli opprettholdt eller brakt opp på det nivå som kreves ved forfall, med mindre den andel lånet kan utgjøre av den faktiske solvensmargin, gradvis reduseres i løpet av minst de fem siste årene før forfall. Vedkommende myndigheter kan gi tillatelse til tilbakebetaling av slike midler før forfall forutsatt at anmodningen er gjort av det utstedende forsikringsforetak og at dets faktiske solvensmargin ikke faller under det nivå som kreves,

iii) når lånets løpetid ikke er fastsatt, skal det først tilbakebetales etter fem års oppsigelsesvarsel, med mindre det ikke lenger anses som en del av den faktiske solvensmargin eller dersom det formelt kreves forhåndsgodkjenning av vedkommende

- myndigheter for tilbakebetaling før forfall. I sistnevnte tilfelle skal forsikringsforetaket underrette vedkommende myndigheter minst seks måneder før den foreslåtte tilbakebetalingsdato, og angi den faktiske solvensmargin samt solvensmarginkravet både før og etter tilbakebetalingen. Vedkommende myndigheter skal tillate tilbakebetaling bare dersom det ikke er fare for at forsikringsforetakets faktiske solvensmargin vil falle under det nivå som kreves,
- iv) låneavtalen skal ikke omfatte noen klausul om at gjelden under nærmere angitte omstendigheter, bortsett fra avvikling av forsikringsforetaket, skal betales tilbake før den avtalte forfallsdato,
 - v) låneavtalen kan bare endres etter at vedkommende myndigheter har erklært at de ikke har innvendinger mot endringen,
- b) verdipapirer uten fast løpetid og andre instrumenter, herunder andre kumulative preferanseaksjer enn dem som er nevnt i bokstav a), inntil et beløp som svarer til 50 % av det laveste av beløpene for den faktiske solvensmargin og solvensmarginkravet for alle verdipapirer og all ansvarlig lånekapital nevnt i bokstav a) dersom de oppfyller følgende vilkår:
- i) de kan ikke tilbakebetales på ihendehavers initiativ eller uten forhåndsgodkjenning av vedkommende myndigheter,
 - ii) emisjonsavtalen skal gi forsikringsforetaket mulighet til å utsette utbetalingen av renter på lånet,
 - iii) långivers fordringer på forsikringsforetaket skal i sin helhet etterstilles alle ikke-etterstilte kreditorers fordringer,
 - iv) dokumentene som gjelder utstedelsen av verdipapirer, skal ha bestemmelser om at gjelden og de renter som ikke er utbetalt, kan gå med til å dekke tap samtidig som forsikringsforetaket kan fortsette sin virksomhet,
 - v) bare faktisk innbetalte beløp skal medregnes.
4. Etter begrunnet søknad fra foretaket rettet til vedkommende myndighet i hjemstaten og med denne myndighets samtykke kan den faktiske solvensmargin også bestå av:
- a) fram til 31. desember 2009 et beløp som er lik 50 % av foretakets framtidige overskudd, men ikke over 25 % av det laveste av beløpene for den faktiske solvensmargin og solvensmarginkravet. Beløpet for framtidige overskudd framkommer ved å multiplisere antatt årlig overskudd med en faktor som uttrykker avtalenes gjennomsnittlige gjenstående varighet. Faktoren kan ikke være høyere enn 6. Antatt årlig overskudd skal ikke overstige det aritmetiske gjennomsnitt av oppnådde overskudd for de siste fem regnskapsår i de former for virksomhet som er nevnt i artikkel 1 nr. 1.
- Vedkommende myndigheter kan samtykke i å medregne et slikt beløp i solvensmarginen bare
- i) dersom vedkommende myndigheter mottar en aktuarrapport som sannsynliggjør at slike overskudd vil oppstå i framtiden,
 - ii) i den grad deler av framtidige overskudd som stammer fra de i bokstav c) omtalte skjulte nettoavsetninger, ikke allerede er medregnet,
- b) når zillmering ikke blir anvendt, eller den blir anvendt, men er mindre enn belastningen av anskaffelseskostnadene inkludert i premien: forskjellen mellom en premieavsetning som ikke er zillmert eller er delvis zillmert, og en premieavsetning som er zillmert tilsvarende belastningen av anskaffelseskostnadene inkludert i premien. Dette beløp kan likevel ikke overstige 3,5 % av summen av forskjellen mellom de relevante forsikringssummer i livsforsikringsvirksomhet og premieavsetningene for alle avtaler der zillmering er mulig. Forskjellen skal eventuelt reduseres med ikke-avskrevne anskaffelseskostnader oppført som aktiva,
- c) alle skjulte nettoavsetninger som følger av verdifastsettelse av aktiva, i den grad slike skjulte nettoavsetninger ikke er av usedvanlig art,
- d) halvparten av den del av aksjekapitalen eller garantifondet som ennå ikke er innbetalt, fra det tidspunkt den innbetalte del når 25 % av denne kapital eller dette fond, inntil et beløp som tilsvarende 50 % av det laveste av beløpene for den faktiske solvensmargin og solvensmarginkravet.
5. Endringer i nr. 2, 3 og 4 som gjøres for å ta hensyn til utviklinger som nødvendiggjør en teknisk tilpasning av de elementer som kan inngå i den faktiske solvensmargin, skal vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 2 i direktiv 91/675/EØF(*).
- (*) EFT L 374 av 31.12.1991, s. 32.
- Artikkel 19*
1. Med forbehold for artikkel 20 skal solvensmarginkravet fastsettes etter forsikringsklasse som fastsatt i nr. 2—7.
2. For forsikringstypene nevnt i artikkel 1 nr. 1 bokstav a) og b), med unntak av forsikringer knyttet til investeringsfond, og for formene for virksomhet nevnt i artikkel 1 nr. 3 skal solvensmarginkravet være lik summen av disse to resultatene:
- a) første resultat:
- en andel på 4 % av premieavsetningene, for direkte forsikringsvirksomhet og mottatt gjenforsikring uten fradrag for avgitt gjenforsikring, skal multipliseres med forholdet for siste regnskapsår mellom samlede premieavsetninger med fradrag for avgitt gjenforsikring og samlet brutto premieavsetning. Dette forhold kan ikke være mindre enn 85 %,

b) annet resultat:

for avtaler der risikosummen ikke er negativ, skal en andel på 0,3 % av slik risikosum tegnet av foretaket, multipliseres med forholdet for siste regnskapsår mellom samlede risikosummer som blir beholdt som foretakets erstatningsansvar etter fradrag for avgitt gjenforsikring og retroesjoner i gjenforsikring, og samlet risikosum uten fradrag for avgitt gjenforsikring; dette forhold kan ikke være mindre enn 50 %.

For midlertidig dødsfallforsikring med maksimal varighet på tre år skal andelen være 0,1 %. For samme forsikring med varighet på over tre år, men ikke over fem år skal ovennevnte andel være 0,15 %.

3. For tilleggsforsikringen nevnt i artikkel 1 nr. 1 bokstav c) skal solvensmarginkravet være lik solvensmarginkravet for forsikringsforetak som fastsatt i artikkel 16a i direktiv 73/239/EØF, med unntak for bestemmelsene i artikkel 17 i samme direktiv.

4. For *permanent health insurance* nevnt i artikkel 1 nr. 1 bokstav d) skal solvensmarginkravet være lik

a) en andel på 4 % av premieavsetningene, beregnet som angitt i denne artikkel nr. 2 bokstav a), og i tillegg

b) solvensmarginkravet for forsikringsforetak som fastsatt i artikkel 16a i direktiv 73/239/EØF, idet bestemmelsene i artikkel 17 i samme direktiv ikke får anvendelse. Vilkåret i artikkel 16a nr. 6 bokstav b) i nevnte direktiv, om at det opprettes en reserve for økende alder, kan imidlertid erstattes med et krav om at virksomheten utøves på gruppebasis.

5. For kapitaliseringsvirksomhet nevnt i artikkel 1 nr. 2 bokstav b) skal solvensmarginkravet være lik en andel på 4 % av premieavsetningene, beregnet som angitt i nr. 2 bokstav a) i denne artikkel.

6. For tontiner, nevnt i artikkel 1 nr. 2 bokstav a), skal solvensmarginkravet være lik 1 % av deres formue.

7. For forsikringstypene nevnt i artikkel 1 nr. 1 bokstav a) og b) som er tilknyttet investeringsfond, og for virksomhet nevnt i artikkel 1 nr. 2 bokstav c), d) og e) skal solvensmarginkravet være lik summen av følgende:

a) dersom foretaket påtar seg en investeringsrisiko, en andel på 4 % av de forsikringstekniske avsetninger, beregnet som angitt i nr. 2 bokstav a) i denne artikkel,

b) dersom foretaket ikke påtar seg investeringsrisiko og det beløp som skal dekke administrasjonskostnadene fastlagt i avtalen, er fastsatt for et tidsrom på over fem år, en andel på 1 % av de forsikringstekniske avsetninger beregnet som angitt i nr. 2 bokstav a) i denne artikkel,

c) dersom foretaket ikke påtar seg investeringsrisiko og det beløp som skal dekke administrasjonskostnadene fastlagt i avtalen, ikke er fastsatt for et tidsrom på over fem år, et beløp som svarer til 25 % av siste regnskapsårs netto administrasjonskostnader knyttet til denne virksomhet,

d) dersom foretaket dekker en dødsrisiko, en andel på 0,3% av risikosummen beregnet som angitt i nr. 2 bokstav b) i denne artikkel.

Artikkel 20

1. Garantifondet skal bestå av en tredel av solvensmarginkravet slik det er fastsatt i artikkel 19. Fondet skal bestå av postene i artikkel 18 nr. 2 og 3 og, med samtykke fra hjemstatens vedkommende myndighet, nr. 4 bokstav c).

2. Garantifondet skal likevel være på minst 3 millioner euro.

Hver medlemsstat kan tillate at minstegarantifondet reduseres med en firedel for gjensidige forsikringsselskaper, selskaper av gjensidig type og tontiner.»

3. Ny artikkel 20a skal lyde:

«Artikkel 20a

1. Beløpet i euro som er fastsatt i artikkel 20 nr. 2, skal revideres årlig, første gang 20. september 2003, for å ta hensyn til endringen i den europeiske konsumprisindeks, som offentliggjøres av Eurostat.

Beløpet skal justeres automatisk ved at grunnbeløpet i euro økes med den prosentvise endringen i konsumprisindeksen som har funnet sted mellom dette direktivs ikrafttredelse og datoen for revisjon, og skal avrundes oppover til nærmeste 100 000 euro.

Dersom den prosentvise endringen siden forrige justering er på under 5 %, skal beløpet ikke justeres.

2. Kommisjonen skal årlig underrette Europaparlamentet og Rådet om revisjonen og det justerte beløp nevnt i nr. 1.»

4. Ny artikkel 24a skal lyde:

«Artikkel 24a

1. Medlemsstatene skal sørge for at vedkommende myndigheter har fullmakt til å kreve en refinansieringsplan for forsikringsforetak der vedkommende myndigheter anser at forsikringstakernes rettigheter er i fare. Refinansieringsplanen skal minst omfatte opplysninger eller dokumentasjon for de neste tre regnskapsår som viser

a) anslåtte administrasjonskostnader, særlig løpende alminnelige kostnader og provisjoner,

- b) en oversikt med detaljerte opplysninger om forventede inntekter og utgifter knyttet til forsikringsvirksomhet, mottatt gjenforsikring og avgitt gjenforsikring,
- c) prognose for balansen,
- d) overslag over de finansielle ressurser som er ment å dekke inngåtte forsikringsforpliktelser og solvensmarginkravet,
- e) den samlede gjenforsikringspolitikken.

2. Dersom forsikringstakernes rettigheter er i fare fordi foretakets økonomiske situasjon forverres, skal medlemsstatene sørge for at vedkommende myndigheter har fullmakt til å pålegge forsikringsforetak å ha et høyere solvensmarginkrav, for å sikre at forsikringsforetaket er i stand til å oppfylle solvenskravene i nærmeste framtid. Nivået på dette høyere solvensmarginkravet skal fastsettes på grunnlag av refinansieringsplanen nevnt i nr. 1.

3. Medlemsstatene skal sørge for at vedkommende myndigheter har fullmakt til å nedjustere verdien av alle elementer som kan inngå i den faktiske solvensmargin, særlig når det har skjedd en betydelig endring i disse elementenes markedsverdi siden utgangen av foregående regnskapsår.

4. Medlemsstatene skal sørge for at vedkommende myndigheter har fullmakt til å minske reduksjonen, på grunnlag av gjenforsikring, av solvensmarginen fastsatt i samsvar med artikkel 19 dersom

- a) gjenforsikringsavtalenes art eller kvalitet er blitt betraktelig endret siden foregående regnskapsår,
- b) det ikke finnes noen, eller bare en ubetydelig, risikooverføring i gjenforsikringsavtalen.

5. Dersom vedkommende myndigheter har krevd en refinansieringsplan i samsvar med nr. 1, skal de ikke utstede en attest i samsvar med artikkel 10 nr. 3 annet ledd i dette direktiv, artikkel 14 nr. 1 bokstav a) i rådsdirektiv 90/619/EØF(*) (annet livsforsikringsdirektiv) og artikkel 11 nr. 2 i rådsdirektiv 92/96/EØF(**) (tredje livsforsikringsdirektiv), så lenge de anser at forsikringstakernes rettigheter er i fare i henhold til nr. 1.

(*) EFT L 330 av 29.11.1990, s. 50. Direktivet sist endret ved direktiv 92/96/EØF (EFT L 360 av 9.12.1992, s. 1).

(**) EFT L 360 av 9.12.1992, s. 1. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/64/EF (EFT L 290 av 17.11.2000, s. 27)».

Artikkel 2

Overgangsperiode

1. Medlemsstatene kan gi forsikringsforetak som ved dette direktivs ikrafttredelse yter forsikring på deres territorium innen en eller flere av klassene nevnt i vedlegget til direktiv 79/267/EØF, en frist på fem år fra ikrafttredelsesdatoen for dette direktiv til å etterkomme kravene i artikkel 1.

2. Medlemsstatene kan gi foretak nevnt i nr. 1 som ved utløpet av femårsperioden ikke fullt ut har nådd solvensmarginkravet, en ytterligere frist på høyst to år, forutsatt at disse foretakene i samsvar med artikkel 24 i direktiv 79/267/EØF har framlagt for vedkommende myndigheters godkjenning de tiltak de vil treffe for å tilfredsstille kravet.

Artikkel 3

Innarbeiding

1. Medlemsstatene skal innen 20. september 2003 vedta de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal fastsette at tiltakene nevnt i nr. 1 først får anvendelse på tilsyn med regnskap for regnskapsår som begynner 1. januar 2004 eller i løpet av det kalenderåret.

3. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

4. Kommisjonen skal senest 1. januar 2007 framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen av dette direktiv og om nødvendig om behovet for ytterligere harmonisering. Det skal framgå av rapporten hvordan medlemsstatene har utnyttet mulighetene direktivet gir, og særlig hvorvidt den adgang til skjønnsutøvelse som ble gitt de nasjonale tilsynsmyndigheter, har ført til betydelige forskjeller med hensyn til tilsyn i det felles marked.

Artikkel 4

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

*Artikkel 5***Mottakere**

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 5. mars 2002.

For Europaparlamentet
P. COX
President

For Rådet
R. DE RATO Y FIGAREDO
Formann
